

Бондаренко Ольга Олегівна

доцент кафедри цивільного, трудового права та права соціального забезпечення Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАСТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ БЕЗПЕКИ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ГРОМАДЯН ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Відповідно до статті 29 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, з урахуванням рішення Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій в державі оголошений карантин. Це спричинило ряд обмежень у всіх сферах життєдіяльності громадян, безпосередньо і в питаннях перевезення осіб транспортними засобами.

У Міністерстві охорони здоров'я України закликають громадян і надалі дотримуватися соціальної дистанції, користуватись масками та антисептиками. Адже загроза COVID-19 досі залишається серйозною, а карантин продовжує діяти. Особливо це стосується пасажирських перевезень. Було розроблено відповідні рекомендації щодо організації протиепідемічних заходів при наданні послуг з перевезення пасажирів на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби [1].

Відповідно до цих рекомендацій необхідно як і працівникам так і пасажиром дотримуватися певних санітарно-гігієнічних правил. Але чи дійсно можливо забезпечити безпечне перевезення громадян на громадському транспорті? Спробуємо розібратися в правовому механізмі, що діє на території України в такий складний час.

На державному рівні було прийнято рішення про збільшення сировості покарання у разі порушення правил та заборон, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним хворобам. Зокрема, 17 березня 2020 року Верховна Рада прийняла Закон України № 530-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» («Закон № 530-IX»), яким було встановлено адміністративну відповідальність та посилено кримінальну відповідальність за порушення норм, спрямованих на запобігання поширенню COVID-19 [1].

Кабмін України у постанові від 25.03.2020 р. № 239 також заборонив регулярні та нерегулярні перевезення пасажирів автомобільним транспортом у приміському, міжміському, внутрішньообласному та міжобласному сполученні. Але є і винятки із загального правила.

Перш за все звертаємо увагу що це не стосується легкових автомобілів. Також, дозволено перевозити працівників підприємства, але виключно в межах кількості місць для сидіння і за маршрутами руху, погодженими з органами Національної поліції. Те ж саме ми бачимо і з громадським транспортом, в

якому можна перевозити одночасно таку кількість пасажирів, яка не перевищує облаштованих сидячих місць.

У разі порушення умов карантину громадяни будуть підлягати адміністративній відповідальності на підставі ст. 44-3, яка передбачає, що порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом України «Про захист населення від інфекційних хвороб», іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами, – тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від двох до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [2].

Крім того, звертаємо увагу, що підвищена кримінальна відповідальності за порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним захворюванням та викласти ст. 325 Кримінального кодексу в такій редакції: «Порушення правил та норм, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним хворобам, а також масовим неінфекційним захворюванням (отруєнням) і боротьби з ними, якщо такі дії спричинили або завідомо могли спричинити поширення цих захворювань, – карається штрафом від тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк» [3].

Але погоджуємося з думкою Юрія Колос та Дмитра Деркача, що наведена стаття Кримінального кодексу, як і стаття 44-3 КУпАП, має істотні юридичні недоліки. Вони полягають в тому, що стаття не відповідає принципу правової визначеності. Кримінальна відповідальність фактично прив'язана до порушення невизначеного переліку правил та норм стосовно боротьби з епідемічними, інфекційними та неінфекційними хворобами.

Також, кримінальна відповідальність за статтею 325 КК України фактично дублює адміністративну відповідальність за статтею 44-3 КУпАП. Звертаємо увагу на санкції: за адміністративне правопорушення посадовою особою передбачено штраф від 34 тис. до 170 тис. грн, а за кримінальне правопорушення – від 17 тис. до 51 тис. грн. Відтак, відсутнє чітке розмежування складу адміністративного правопорушення і складу злочину, а штраф за адміністративне правопорушення є навіть більшим [1].

Отже, можемо зробити висновок, що правове регулювання покарання за порушення норм та правил карантину, і безпосередньо при перевезенні громадян, потребує удосконалення. Дане питання є актуальним на даний час і буде надалі вивчатися науковцями.

Список використаних джерел:

1. Деркач Д. Колос Ю. Карантин: нові штрафи та відповідальність для бізнесу. Публікація 01.04.2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://vkr.ua/publication/karantin-novi-shtrafi-ta-vidpovidalnist-dlya-biznesu>

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

3. Кримінальний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Брисковська Оксана Миколаївна

провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗМІЦНЕННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ УЧАСНИКІВ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Одна із основних причин транспортних пригод які призводять до тяжких та непоправних наслідків в Україні – це свідомі порушення правил дорожнього руху як зі сторони водіїв, так і пішоходів. Це свідчить про низький рівень правосвідомості учасників дорожнього руху, адже однією з вагомих причин порушень правил дорожнього руху, є нерозуміння настання їх наслідків. Чимало науковців розкривали у своїх роботах питання правосвідомості учасників дорожнього руху Л. Ю. Веселова, В.В. Доненко, Н. В. Давидова, В. В. Новіков, Ю. С. Коллер, П. І. Пархоменко, А. М. Подоляка, В. Й. Развадовський, О. Ю. Салманова, В. К. Шкарупа, Х. П. Ярмакі та багато інших. Саме пропаганда безпеки дорожнього руху вбачається одним із дієвим механізми зниження аварійності на автошляхах країни та запобігання дорожньо-транспортного травматизму [1, с. 1].

Проводячи систематичну, безперервну, всеосяжну, на території держави, пропаганду безпеки дорожнього руху можливо сформувати свідоме ставлення населення до дотримання правил дорожнього руху, а також відповідальне ставлення не тільки до власної безпеки, але й до всіх учасників дорожнього руху (інших водіїв, пішоходів, пасажирів).

На сьогодні інформаційно-роз'яснювальна та соціальна робота, більшою мірою спрямована на молоде, підростаюче покоління з метою виховання розуміння дотримання правил дорожнього руху та посилення відповідальності за поведінку на дорозі. Такі заходи проводяться як у дошкільних виховних так і у шкільних навчальних закладах, а саме запровадили єдиний національний урок «Безпека на дорозі – безпека життя», конкурси, вікторини, театралізовані уроки, виставки дитячих малюнків, виховні години, тематичні лінійки, флеш-моби з тематики безпеки дітей на дорозі та проведення щорічного всеукраїнського конкурсу фото-та відеоробіт «Молодь за безпеку дорожнього руху» [2].

Після закінчення загальноосвітніх шкіл I-III ступенів пропаганда та виховання населення щодо дорожньо-транспортної дисципліни, можна сказати, майже не проводиться. У цей віковий період випускники ЗОШ I-II ступенів